

Not: Terminallerin ruhsatlandırılması hakkında.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14399437-622.02-4361862

23/08/2022

Konu : Görüş (Terminallerin ruhsatlandırılması hakkında)

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : a) ... Bakanlığının ... tarihli ve ... sayılı yazısı.
b) ... ve ...sayılı yazınız.
c) ... tarihli ve ... sayılı yazınız.

İlgi (b) ve (c)'de kayıtlı yazılarımız ile, belediyelerin sahip oldukları yolcu terminalleri için düzenlenmiş T1 yetki belgesinin yenilenmesinde Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin 14 üncü maddesinin onaltıncı fıkrası uyarınca "İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı" istenilmesi gerektiği, Belediyenizce işletilen 13 adet ilçe terminali için ruhsat başvurusu talebinde bulunduğu, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin uygulanması konusunda yetkili makam olan İçişleri Bakanlığı Mülga Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nün de benzer konudaki taleplere cevap olarak iletmiş olduğu kamu kurum ve kuruluşlarının Belediyenizce işletilen terminallerin kamu hizmeti amacıyla gerçekleştirdikleri faaliyetleri için işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmasına gerek olmadığını ifade edildiği, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ... ilgi (a) yazısı ile, Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin "Yetki belgesi almanın veya yenilemenin özel şartları" başlıklı 14 üncü maddesinin onaltıncı fıkrasında "*G, L, N ve T türü yetki belgeleri için bu maddede istenilen fiziki yer ve mekan şartlarının sağlandığına dair Bakanlığın ilgili bölge müdürlüğüne düzenlenmiş uygunluk denetim tutanağının bulunması ve söz konusu şartın, yetki belgesi sahiplerinin adres değişikliği dâhil olmak üzere faaliyetleri süresince sağlanması zorunludur. Ayrıca, T türü yetki belgeleri için ilgili mevzuat hükümlerine göre düzenlenmiş işyeri açma ve çalıştırma ruhsatı ile fiziki yer ve mekan şartının sağlandığı alanda yakıcı, yanıcı, parlayıcı, patlayıcı ve tehlikeli maddelerle çalışılan işlerle oksijen LPG dolum ve depoları, bunlara ait dağıtım merkezleri, perakende satış yerleri, taş ocakları, akaryakıt istasyonları ve benzeri yerler için belediyelerden alınmış çalışma ruhsatının bulunması şarttır...*" hükmünün yer aldığı, Ulaşım ve Altyapı Bakanlığının konuya ilişkin olarak yapılan incelemeleri neticesinde; belediyelerin sahip oldukları ve işlettikleri işletmeler için işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmesinde herhangi bir engel bulunmadığı ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından yolcu terminali işletmeciliği yapmak üzere T1 yetki belgesi alan bir kısım büyükşehir belediyelerinin sahibi olduğu ve işlettiği yolcu terminalleri için işyeri açma ve çalıştırma ruhsatı düzenlendiğinin anlaşıldığı bildirilerek, Başkanlığımızca taraflarına iletilen bu kapsamda yenileme taleplerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının sunulmaması sebebiyle gerçekleştirilemediğinin bildirildiği belirtilmiş olup Başkanlığımızca işletilen terminallerin ruhsatlandırılmasının gerekip gerekmediği hususunda Bakanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 5393 sayılı Belediye Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi "*Belediye: Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisini,*" hükmünü,

15 inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi “*Toptancı ve perakendeci hâlleri, otobüs terminali, fuar alanı, mezbaha, ilgili mevzuata göre yat limanı ve iskele kurmak, kurdurmak, işletmek, işlettirmek veya bu yerlerin gerçek ve tüzel kişilerce açılmasına izin vermek.*” hükmünü,

71 inci maddesi “*Belediye, özel gelir ve gideri bulunan hizmetlerini Çevre ve Şehircilik Bakanlığının izniyle bütçe içinde işletme kurarak yapabilir.*” hükmünü,

80 inci maddesi “*Belediye sınırları ve mücavir alanları içinde, kara yolu ile yolcu taşıma hakkına sahip gerçek ve tüzel kişilerin şehirlerarası otobüs terminali kurmalarına ve işletmeleri ile her türlü akaryakıt ile sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) ve sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) istasyonlarına nazım imar ve uygulama imar plânına uygun olmak kaydıyla belediye tarafından izin verilebilir. ...*” hükmünü,

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (l) bendi “*Yolcu ve yük terminalleri, kapalı ve açık otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek veya ruhsat vermek.*” hükmünü,

Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ooo) bendi “*Terminal işletmecisi: Bu Yönetmelikte tanımlanan bir yolcu veya eşya/kargo terminalini işleten gerçek ve tüzel kişileri,*” (üüü) bendi “*Yetki belgesi: Bu Yönetmelik kapsamında faaliyette bulunacak gerçek ve tüzel kişilere çalışma izni veren ve Bakanlıkça düzenlenen belgeyi,*” ve (yyy) bendi “*Yolcu terminali: Bu Yönetmelikle belirlenen özellikleri haiz ve şehirlerarası, yurtiçi ve uluslararası yolcu taşımacıları ve/veya acenteleri ile bunların yolcularına hizmet veren yapı veya tesisi,*” hükmünü,

6 maddesinin ondördüncü fıkrası “*T türü yetki belgesi: Terminal işletmeciliği yapacak gerçek ve tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşlarına verilir. Faaliyet şekline göre aşağıdaki türlere ayrılır:*

a) *T1 yetki belgesi: Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde yolcu terminali işletmeciliği yapacaklara,*

b) *T2 yetki belgesi: Büyükşehir Belediyesi sınırları dışında kalan yerleşim birimlerinde yolcu terminali işletmeciliği yapacaklara,*

c) *T3 yetki belgesi: Eşya terminali işletmeciliği yapacaklara, verilir.*” hükmünü,

14 üncü maddesinin onaltıncı fıkrası “*G, L, N ve T türü yetki belgeleri için bu maddede istenilen fiziki yer ve mekan şartlarının sağlandığına dair Bakanlığın ilgili bölge müdürlüğünce düzenlenmiş uygunluk denetim tutanağının bulunması ve söz konusu şartın, yetki belgesi sahiplerinin adres değişikliği dâhil olmak üzere faaliyetleri süresince sağlanması zorunludur. Ayrıca, T türü yetki belgeleri için ilgili mevzuat hükümlerine göre düzenlenmiş işyeri açma ve çalıştırma ruhsatı ile fiziki yer ve mekan şartının sağlandığı alanda yakıcı, yanıcı, parlayıcı, patlayıcı ve tehlikeli maddelerle çalışılan işlerle oksijen LPG dolum ve depoları, bunlara ait dağıtım merkezleri, perakende satış yerleri, taşocakları, akaryakıt istasyonları ve benzeri yerler için belediyelerden alınmış çalışma ruhsatının bulunması şarttır. Ancak, meskun mahal dışında bulunan yerler için sağlanması gereken yüzölçümü dışındaki diğer şartlar Bakanlıkça düzenlenir.*” Hükmünü,

15 inci maddesi “*(1) Yetki belgesi almak isteyen gerçek ve tüzel kişilerin aşağıdaki belgeleri Bakanlığa vermeleri zorunludur:*

a) *Başvuru dilekçesi,*

b) *13 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen kişilerin T.C. kimlik numarası beyanları veya yabancı uyruklu kişiler için noter onaylı pasaport örnekleri ile temsil ve ilzama yetkili olanların (Değişik ibare:RG-17/4/2022-31812) yetkili olduklarına dair sicil tasdiknamesi,*

c) *Ticaret odaları veya ticaret ve sanayi odaları veya esnaf ve sanatkarlar odaları veya ziraat odalarından birine kayıtlı olduğunu gösteren belge,*

ç) Ticaret veya ticaret ve sanayi odalarına kayıtlı olanlar için Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi/gazeteleri,

d) 13 üncü ve 14 üncü maddelerde yer alan ve sahip olunması zorunlu/şart olan hususlara ilişkin diğer belgeler.

(2) Yetki belgesi almak için müracaat eden kamu kurum ve kuruluşlarından sadece birinci fıkranın (a) ve (d) bentlerinde belirtilen belgeler istenir.

...” hükmünü amirdir.

Diğer taraftan, sıhhi ve gayri sıhhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemler, 10/08/2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik hükümleri kapsamında yürütülmekte olup Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (a) bendinde “Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini, büyükşehir belediyesi sınırları içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe belediyesini, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi, organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini, endüstri bölgesi sınırları içinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını ve teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketi ile bölgede yer alan AR-GE ve tasarım faaliyetinde bulunan firmalar için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı il müdürlüklerini,” ve (t) bendinde “İş yeri: Ticari, sınai, zirai veya mesleki bir faaliyetin ya da girişimin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan, kara ya da su üzerindeki açık veya kapalı alanda bulunan sabit ya da mobil yerleri,” ifade eder denilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrası “Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.” ve üçüncü fıkrası “İşyeri açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra Örnek 1 ve 2’de yer alan durumlarına uygun formu doldurarak yetkili idareye başvurur.” hükmünü amirdir.

Diğer taraftan belediyeler kanunlar ile kendilerine tevdi edilen görevleri, yetkileri ve sorumlulukları kapsamında özel gelir ve gideri bulunan hizmetlerini Bakanlığımız izniyle bütçe içinde işletme kurarak yapabilmekte olup bunun temel amacı kar elde etmek olmayıp kamu yararını gerçekleştirmek maksadıyla kamu hizmeti ifa etmektir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde; belediyesi tarafından kurulan bütçe içi işletmelerin, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte o işyeri için aranan şartları taşıması kaydıyla ruhsatlandırılmasına gerek olmadığı, bu kapsamda belediyelerce işletilen otobüs terminallerinin ruhsatlandırmaya tabi olmadığı, ancak sair gerçek veya tüzel kişiler tarafından açılan otobüs terminallerinin Yönetmelik kapsamında ruhsatlandırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilgilerini arz ve rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür